

Dosarul nr. 2ra-1101/21

Prima instanță: Judecătoria Orhei sediul central (jud. E. Ciubotaru)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Guzun, G. Dașchevici, V. Clima)

ÎNCHEIERE

14 iulie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Societatea pe Acțiuni „Servis” și Societatea cu Răspundere Limitată „Starmax-Plus” în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Primarului mun. Orhei împotriva Societății pe Acțiuni „Servis” și Societății cu Răspundere Limitată „Starmax-Plus” cu privire la declararea nulității actului juridic

împotriva deciziei din 29 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Societatea pe Acțiuni „Servis” și Societatea cu Răspundere Limitată „Starmax-Plus” și menținută hotărârea din 19 aprilie 2019 a Judecătoriei Orhei sediul central, prin care acțiunea a fost admisă

constată:

La 25 februarie 2019, Primarul mun. Orhei a depus cerere de chemare în judecată împotriva SA „Servis” și SRL „Starmax-Plus” cu privire la declararea nulității actului juridic.

În motivarea acțiunii a invocat că la 15 octombrie 2018, SRL „Starmax-Plus” a depus la Primăria mun. Orhei o notificare cu privire la inițierea activității de comerț, prin care a adus la cunoștință despre inițierea activității de comerț pentru unitatea comercială din mun. Orhei str. Vasile Lupu 34, ce constă în închirierea bunurilor personale și gospodărești.

La notificarea din 15 octombrie 2018, SRL „Starmax-Plus” a anexat contractul de societate civilă din 16 iulie 2018 încheiat între SRL „Starmax-Plus” și SA „Servis”, prin care părțile s-au obligat să acționeze în comun fără fondarea unei persoane juridice, pentru desfășurarea activității de antreprenariat - darea în locațiune a bunurilor comune în scopuri comerciale.

Conform pct. 1.3 din contractul de societate civilă din 16 iulie 2018, aportul SA „Servis” constă în transmiterea terenului cu suprafața de 1146 m² din mun. Orhei

str. Scrisului Latin 17, cu nr. cadastral XXXXX și a altor încăperi conform listei din anexa nr. 1, care însă nu a fost prezentată Primăriei mun. Orhei.

Astfel, examinând legalitatea notificării înaintate de SRL „Starmax-Plus”, Primăria mun. Orhei a emis refuzul de recepționare a notificării cu privire la inițierea activității de comerț nr. C02/107e-2847 din 17 octombrie 2018, care a fost contestat de SRL „Starmax-Plus” în instanța judecătorească.

A menționat că în scopul apărării efective a poziției juridice a Primăriei mun. Orhei, precum și curmării acțiunilor abuzive ale SRL „Starmax-Plus” și SA „Servis”, autoritatea publică locală este îndreptățită să conteste contractul de societate civilă din 16 iulie 2018 încheiat între SRL „Starmax-Plus” și SA „Servis” și să solicite recunoașterea acestuia ca fiind lovit de nulitate absolută.

A precizat că potrivit contractului de societate civilă din 16 iulie 2018 încheiat între SRL „Starmax-Plus” și SA „Servis”, în special pct. 1.3, ultima a vărsat contribuția convenită prin contract și anume o parte din terenul cu suprafața de 1146 m² pe care sunt amplasate chioșcurile comerciale din suprafața generală a terenului, situat în mun. Orhei str. Scrisului Latin 17, nr. cadastral XXXXX, precum și alte bunuri imobile conform listei anexe la contractul în cauză.

A considerat că, la caz, se atestă o încălcare vădită a prevederilor legale cu privire la forma contractului de societate civilă, prevăzută de normele imperative ale legislației în vigoare, a căror nerespectare duce la nulitatea absolută a actului juridic vizat.

Așadar, contractul de societate civilă din 16 iulie 2018 este translativ de proprietate asupra bunurilor imobile, indicate în contract, deoarece în rezultatul acestui contract SA „Servis”, proprietarul bunurilor imobile, inclusiv a terenului din mun. Orhei str. Scrisului Latin 17, cu nr. cadastral XXXXX, cedează o cotă-parte din bunurile imobile predate, bunurile imobile respective devenind proprietatea comună a participanților SA „Servis” și SRL „Starmax-Plus”.

Ca urmare, contractul de societate civilă din 16 iulie 2018, semnat în forma scrisă simplă, fără autentificarea notarială, este încheiat contrar prevederilor art. 212 lit. a) și art. 213 alin. (1) Cod civil, iar nerespectarea formei autentice a contractului de societate civilă duce la nulitatea absolută a actului juridic contestat.

Suplimentar, a declarat reclamantul că scopul real, pentru care a fost încheiat contractul de societate civilă între SRL „Starmax-Plus” și SA „Servis”, a constat în eschivarea de la executarea sentinței emise de Judecătoria Orhei la 6 septembrie 2017, prin care SA „Servis” a fost privată de dreptul de a exercita activitate de întreprinzător pe o perioadă de 3 ani în domeniul dării în locațiune a spațiilor comerciale.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 212, 213, 1342 Cod civil, art. 166, 167 CPC.

A solicitat declararea nulității absolute a contractului de societate civilă din 16 iulie 2018 încheiat între SA „Servis” și SRL „Starmax-Plus”.

Prin hotărârea din 19 aprilie 2019 a Judecătoria Orhei sediul central, a fost admisă acțiunea.

A fost constatată nulitatea absolută a contractului de societate civilă din 16 iulie 2018 încheiat între SA „Servis” și SRL „Starmax-Plus” privind desfășurarea activității de antreprenoriat - darea în locațiune a bunurilor comune pentru utilizare comercială.

A fost încasată în mod solidar de la SA „Servis” și SRL „Starmax-Plus” în beneficiul statului taxa de stat, de care a fost scutit reclamantul la depunerea acțiunii, în sumă de 50 000 de lei.

Prin decizia din 29 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de SA „Servis” și SRL „Starmax-Plus” și menținută hotărârea primei instanțe.

Întru consolidarea soluției adoptate, instanțele de judecată ierarhic inferioare au constatat că contractul de societate civilă are ca obiect înstrăinarea bunurilor imobile și respectiv, urma să fie încheiat cu respectarea formei autentice.

Or, conform art. 1342 alin. (3) Cod civil (în redacția până la 1 martie 2019), dacă prin contract nu s-a dispus altfel, contribuțiile devin proprietate comună a participanților. Iar dobândirea caracterului comun al proprietății implică necesitatea autentificării actului juridic, prin care această proprietate comună se dobândește.

La fel, prima instanță și instanța de apel au menționat că societatea civilă a fost constituită pentru desfășurarea activității de întreprinzător - darea în locațiune a bunurilor comune în scopuri comerciale, iar prin sentința Judecătorei Orhei sediul central din 6 septembrie 2017, SA „Servis” a fost privat de dreptul de a exercita activitatea de întreprinzător pe o perioadă de 3 ani în domeniul dării în arendă a spațiilor comerciale.

Astfel, au conchis instanțele de judecată că obiectul contractului de societate civilă nu poate fi considerat licit.

La 9 noiembrie 2020, prin intermediul oficiului poștal, SA „Servis” și SRL „Starmax-Plus” au declarat recurs împotriva deciziei din 29 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii de respingere a acțiunii.

În susținerea recursului au invocat dezacordul cu actele judecătorești recurate, deoarece au fost încălcate și aplicate incorect normele de drept material și procedural.

Instanțele de judecată ierarhic inferioare au determinat în mod incorect obiectul contractului de societate civilă, făcând concluzii că din pct. 2.1 din contractul de societate civilă, părțile și-au identificat proprietatea indicată în contract ca proprietate comună, și prin urmare, obiectul contractului este înstrăinarea imobilelor.

La fel, instanțele de judecată ierarhic inferioare nu au aplicat în mod corespunzător art. 1339 Cod civil (până la 1 martie 2019), în acest caz, părțile, din start, nu au urmărit scopul de a înstrăina proprietatea, aplicând greșit și normele de drept material la definirea noțiunii de „înstrăinare a bunurilor imobile”.

Astfel, conform pct. 2.1 din contract, părțile au convenit că proprietatea, indicată în contract, are statutul de drept ca proprietatea comună pe cote-părți, deci

fiecare participant, conform art. 346 alin. (1) Cod civil (până la 1 martie 2019), este proprietarul exclusiv al proprietății sale de cote-părți, utilizată în scopuri comune.

Cele menționate dovedesc că părțile nu și-au înstrăinat bunurile la încheierea contractului, iar argumentele primei instanțe și a instanței de apel se bazează pe aplicarea incorectă a normelor legii - art. 198, 231, 337, 346, 1339 Cod civil (până la 1 martie 2019).

Totodată, instanțele de judecată ierarhic inferioare au încălcat prevederile art. 213 Cod civil (până la 1 martie 2019) și nu au aplicat în mod corespunzător art. 218 Cod civil (până la 1 martie 2019).

Au menționat că art. 213 alin. (2) Cod civil, prevede că în cazul nerespectării autentificării notariale, numai părțile contractului au dreptul să solicite declararea nulității contractului.

La fel, legea stabilește că dacă contractul, care nu este autentificat notarial, a fost executat de părți, atunci contractul trebuie să fie recunoscut ca legal, conform art. 213 și 218 Cod civil (până la 1 martie 2019).

Așadar, concluzia instanțele de judecată ierarhic inferioare precum că nerespectarea formei notariale a contractului atrage nulitatea absolută a acestuia, contravine prevederilor art. 213 alin. (2) Cod civil (până la 1 martie 2019).

La fel, concluzia instanței de apel precum că obiectul contractului contravine legii, este neîntemeiată și contrară prevederilor art. 122 și 239 CPC.

Au precizat că prin sentința penală a Judecătorei Orhei din 6 septembrie 2017, SA „Servis” a fost privată de dreptul să încheie contracte cu locatarii, dar nu i s-a interzis încheierea unui contract de societatea civilă pentru transmiterea bunurilor în conducerea SRL „Starmax-Plus”.

Conform art. 1345 alin. (1) Cod civil (până la 1 martie 2019), părțile au stabilit procedura de folosirea a bunurilor, potrivit căreia SA „Servis” nu gestionează proprietatea indicată în contractul de societatea civilă.

SRL „Starmax-Plus” administrează direct proprietatea, încheie cu locatarii, contracte de locațiune și primește plățile de la diverse persoane - chiriași pentru locațiune.

Astfel, SA „Servis” acționează în conformitate cu sentința Judecătorei Orhei din 6 septembrie 2017.

Instanța de apel nu a motivat concluzia cu privire la ilegalitatea obiectului contractului de societatea civilă și nu a indicat concret cărei norme de drept contravine obiectul contractului de societatea civilă.

Au mai notat că la materialele dosarului nu sunt probe precum că SA „Service” ar fi încălcat sentința Judecătorei Orhei din 6 septembrie 2017.

Prin încheierea din 27 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă ca neîntemeiată cererea înaintată de SA „Servis” și SRL „Starmax-Plus” privind emiterea unei decizii suplimentare.

Prin decizia din 21 aprilie 2021 a Curții Supreme de Justiție, a fost respins recursul declarat de SA „Servis” și SRL „Starmax-Plus” și menținută încheierea din 27 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

La 10 iunie 2021, în adresa Primarului mun. Orhei a fost expediată copia cererii de recurs depusă de SA „Servis” și SRL „Starmax-Plus”, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d. 60 vol. II).

Până la data stabilită pentru examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție nu a parvenit referința prin care intimatul să-și expună poziția față de temeiurile recursului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată la 8 septembrie 2020 la adresa electronică a reprezentantului recurenților, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexat la actele cauzei (f. d. 152 vol. I).

Astfel, se constată că recurenții s-au conformat prevederilor legale și au declarat recursul la 9 noiembrie 2020 în termenul legal.

Examinând temeiurile recursului declarat de SA „Servis” și SRL „Starmax-Plus”, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de SA „Servis” și SRL „Starmax-Plus”, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurenților cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Distinct de aceste constatări, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) CPC, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 CPC, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de SA „Servis” și SRL „Starmax-Plus” urmează a fi considerat ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Servis” și Societatea cu Răspundere Limitată „Starmax-Plus”.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru